

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	13 มิ.ย. 2556	43	15594	3

ควิด ชื่อคนลานนา พะยุงการใช้ไม้มาทำคันเบ็ดตกปลา

คนล้านนามัยก่อน มีความรู้พะยุง
ปัญญาในการหาปลาตามแม่น้ำลำคลองหลากหลาย
ลู่ทางหรือมากวิธีการ ไม่ว่าจะเป็นการทอดแห จอมเบ็ด
(ตกปลา)หรือใส่ไซ ฯลฯ ะยะปีอย่างมาในที่นี้จะเอา
คำถามจากละอ่อนหรือเด็กๆมาเล่าเรื่องการทำคัน
เบ็ดควิดแบบดั้งเดิมมาเล่าอีกครั้ง

วันนี้เป็นวันหยุดเรียนปลายปี ละอ่อน
หลายคนมาเที่ยวที่บ้าน ไปดูพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน
แล้วไปเห็นเบ็ดควิดแบบโบราณเก่าก่อน เขาจึงหยิบ
มาดูและบอกว่าไม่มีคันม้วนสายเหมือนของ
เบ็ดฝรั่ง

เขาก็ถามอีกว่า คันเบ็ดสมัยก่อนทำไม
เป็นไม้ ไม่เป็นคันเหล็กยาวเหมือนเบ็ดปัจจุบันที่
คนเขานิยมกัน มันมีทั้งรอกม้วนสาย มีขอเบ็ด
หลายๆอัน จะได้จับปลาเร็วๆและได้หลายตัว

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	13 มิ.ย. 2556	43	15594	3

พร้อมกับที่มีคำถาม เขยกคันเบ็ดขึ้นลงด้วยความสงสัยเพราะทำด้วยไม้ ผู้เขียนจึงเข้าไปหา และได้เล่าว่า

คนล้านนาสมัยก่อน ไม่มีคันเบ็ดที่ทำด้วยเหล็กเหมือนเบ็ดฝรั่ง ที่เราเห็นๆในปัจจุบัน คนสมัยก่อนว่าจะได้เบ็ดดกหล่อปลาต้องไปหาไม้ที่มีอยู่ตามพื้นบ้าน ต้องเป็นไม้ที่เหนียว มีเนื้อไม้ยืดหยุ่นได้ดี ที่

นิยมกัน มีไม้ไผ่ะ หรือไม้ยะ ไม้ไผ่บง ไม้ไผ่ซาง ไม้ไผ่สีสุก เป็นต้น

การทำไม้ต้องไปดูว่าไม้เล่มนั้นหมดคาบโปก หรือคาบหุ้มลำไม้หรือยัง หากยังมีคาบโปกเขาจะไม่เอาเพราะถือว่าย่างหม่นหรือมีอายุอ่อนเกินไป เนื้อไม้ยืดหยุ่น หรือไม่เหนียว เวลาที่ปลาติดเบ็ดจะหักง่าย

เมื่อได้ไม้ตามต้องการจึงตัดที่โคนเล่มเอามาดูว่าหากทำคันเบ็ดแล้วมันจะโค้งงอ หรือไม่ หรือว่าบิดเบี้ยว หากไม่โค้งงอ บิดเบี้ยว ก็จะผ่าและตัดราวสองวา หรือยาวสามวาตามที่ต้องการจะให้คันเบ็ดสั้นหรือยาว สำคัญต้องให้โคนเล่มไม้ เป็นโคนของคันเบ็ดด้วย หลังจากนั้นจึงเหลาเรียวยาวให้เล็กไปทางปลาย ลองคิดว่าอ่อนหรือไม่ เพราะความอ่อนจะเป็นการผ่อนแรงเมื่อปลายยุบหรือดึงคันเบ็ดปลายเบ็ดสมัยก่อน จะผ่อนแรงและเป็นคันเบ็ดที่ดี

ภาพ เบ็ดควัด.

...นิคม พรหมมาเทพย์...